

2015-08-06, Remissvar från Hexicon AB

Stöd till havsbaserad vindkraft

Energimyndigheten har på Regeringens uppdrag utrett hur ett stärkt stöd till havsbaserad vindkraft bör se ut om det ska införas. Förslaget presenterades i en rapport ER 2015:12 "Havsbaserad vindkraft" den 1 juni 2015. Om målet nationellt är en storskalig utbyggnad till havs så föreslår myndigheten ett anbudsförfarande med tillhörande driftstöd. Myndigheten påpekar i rapporten att det inte ingått i uppdraget att utreda behovet av havsbaserad vindkraft.

Vidare framhåller myndigheten att anbudsprocessen kan starta genom en mindre provomgång. Man skriver: "Detta för att i mindre skala prova det nya stödsystemet, och för att få erfarenheter. Här kan även tekniskspecifika krav ställas om så önskas för att stimulera teknikutveckling för de specifika förhållandena i Östersjön."

Hexicon och FREIA

Havsbaserad vindkraft utvecklas mycket kraftigt internationellt, där speciellt flytande havsbaserad vindkraft väcker ökat intresse. Hexicon utvecklar ett unikt koncept, Freia, (Floating Renewable Energy Innovation Array) som innebär att man placerar flera vindkraftverk på en flytande modul. Många moduler kan installeras och bilda en park (Array). En flytande vindkraftpark är inte beroende av bottendjupet, utan den kan placeras där vindarna är optimala och utom synhåll från land. Tillverkning av sådana moduler har potential att bli en helt ny industrigren i Sverige med marknad både i Sverige och internationellt.

Remissvar

Hexicon anser att en provomgång av anbudsförfarandet såsom föreslagits i utredningen kan vara en bra väg framåt. Europa behöver mycket mer förnybar elproduktion och Sverige har omfattande vindresurser som kan bidra till att tillgodose delar av detta behov genom elexport. Just nu finns inget inhemskt behov av ytterligare produktionskapacitet men ledtiderna inom energibranschen är långa och så snart en eller flera reaktorer stängs uppstår ett produktionsgap som kan bli kostsamt för viktiga svenska elkonsumenter, t.ex. elintensiv massa- och stålindustri. Utbyggd överföringskapacitet till andra länder kan bidra till högre elpriser (d.v.s. vara lönsammare för elproducenterna) även vid fortsatt utbyggnad av vindkraftkapacitet innan stängning av kärnkraft.

För att på sikt åstadkomma kraftigt sänkta kostnader för havsbaserad vindkraft behövs dock teknikkliv, så kallade *game changers*. Detta kan inte åstadkommas med ett anbudssystem eftersom detta genom ökade volymer, ökad konkurrens och bättre effektivitet i projekt drivna av marknadens redan etablerade aktörer bidrar till sänkta kostnader.

För att åstadkomma nödvändiga teknikkoliv behövs istället utökade resurser för teknikutveckling såsom program för demonstration av ny vindkraftteknik. Det behövs ökade möjligheter för samarbeten mellan akademi och näringsliv genom specifika FoU-program, mer resurser för tekniskt inriktad forskning kring havsbaserad vindkraft och ännu bättre stöd för SMF att söka bidrag från Horisont 2020 och andra EU-medel.

Det tar tid att utveckla ny teknik och ett utbyggt stöd för teknikutveckling behövs därför nu eftersom det är för sent att börja utveckla ny teknik när elpriserna redan är höga p.g.a. gap mellan produktion och efterfrågan. Staten måste således stå för detta tillskott för teknikutveckling eftersom elproducenterna, som blir slutanvändare av ny vindkraftteknik, bara kan satsa på FoU när intäkterna är höga, d.v.s. när elpriserna är höga vilket de är när det är produktionsbrist. Tillgången på privata FoU-medel finns inte när teknik behöver utvecklas, utan när den behöver installeras och då är det naturligtvis för sent att satsa på FoU. Att bordlagda och indragna satsningar på FoU- och utvecklingsprojekt hos elproducenterna sammanfaller med perioder av låga elpriser är ingen slump.

Behovet av ny elproduktion är för närvarande lågt varför det är lämpligt att satsa på teknikutveckling så att ny, ännu mer kostnadseffektiv och storskalig teknik för havsbaserad vindkraft, finns tillgänglig när behovet ökar.

Flytande vindkraft har dessutom mycket goda möjligheter att bli en ny svensk exportindustrigren till områden med djupa hav, i Europa och övriga världen. Inom detta segment kan svensk industri få en "first mover advantage" eftersom flytande vindkraft ännu inte är en etablerad teknologi.